

GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGS- MAATSCHAPPIJEN (GOM's)

Tot ongeveer het einde van de jaren 1950 werden vele gewesten in Vlaanderen gekenmerkt door een hoge structurele werkloosheid, een omvangrijke pendel, een trage industrialisering en een laag inkomen. Deze nadelige economische toestand, waaraan de centrale overheid in haar beleid weinig aandacht besteedde, bracht in Vlaanderen een brede regionaal-economische beweging op gang. Zo werden Provinciale Economische Raden opgericht met het statuut van privé-instelling, maar met een ruime financiële en morele steun van de provincies en de meeste grote gemeenten. In de jaren 1950 en 1960 lagen zij mee aan de basis van de snelle economische expansie in Vlaanderen door het opzetten van wetenschappelijk verantwoorde studies van de regionaal-economische problemen, door een brede informatie van de beleidsinstanties, een systematische uitbouw van de infrastructuur en de aanleg van een net van industrieterreinen.

In toepassing van de kaderwet van 15 juli 1970 inzake de planning en de economische decentralisatie werden in 1975 in België de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen (GOM) opgericht als publiekrechtelijke instellingen. In het Vlaamse land werd, in tegenstelling met Wallonië – dat voor heel dit gewest één GOM verkoos – geopteerd voor één GOM per provincie. In de praktijk werden de vijf GOM's in het Vlaamse land een voortzetting van de vroegere Provinciale Economische Raden. Het werden operationele eenheden die streekontwik-

keling in haar ruime betekenis als centraal doel stelden. Door voornoemde kaderwet kregen de GOM's evenwel een ruimere bevoegdheid dan de vroegere Provinciale Economische Raden. De geest en de hoekstenen van de streekontwikkeling – studie, conceptie, promotie, coördinatie en uitvoering – bleven nochtans dezelfde. Essentieel bleven dus de beleidsvoorbereiding, het opzetten van acties ter versterking van de economische structuur, de creatie van een omgevingskader voor een optimale sociaal-economische ontwikkeling en het verstrekken van economische informatie aan potentiële investeerders.

Ingevolge de oprichting van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (GIMV) in 1980 en het Protocol van 2 februari 1981 afgesloten tussen de Vlaamse Executieve, de GIMV en de Vlaamse GOM's werd de vroegere bevoegdheid tot het nemen van participaties, voor zover het projecten betrof die zich situeerden in de concurrentiële sfeer, van de GOM's naar de GIMV overgeheveld. Uitdrukkelijk werd echter gesteld dat de GOM's verrichtingen en tussenkomsten in de niet-concurrentiële sfeer mochten ondernemen. Ook initiatieven in de leefmilieusectoren bleven aan de GOM's toevertrouwd.

Door het decreet van 12 juli 1990 houdende organisatie van de GOM's in Vlaanderen werd artikel 15 van de kaderwet van 15 juli 1970 opgeheven wat het Vlaamse Gewest betreft. Om de slagkracht en de flexibiliteit van de GOM's te verhogen werden op organisatorisch vlak de Algemene Vergadering afgeschaft en het aantal mandaten in raad van bestuur en directiecomité verminderd. De samenwerking tussen publieke en private sector bleef echter bewaard.

Volgens dit nieuwe decreet hebben de GOM's als taak de bevordering van de sociaal-economische ontwikkeling van hun werkgebied, de ondernemingspromotie, de uitvoering van bepaalde aspecten van het sociaal-economisch beleid van de Vlaamse Executieve en de organisatie en het overleg tussen de overheden en de instellingen die binnen hun werkgebied bevoegd zijn inzake sociaal-economische ontwikkeling. Zij voeren deze taken uit hetzij op autonome wijze, hetzij in opdracht van de Vlaamse Executieve. Artikel 4 van het decreet stipuleert dat de Vlaamse Executieve tweejaarlijks een richtnota opstelt waarin zij haar beleid tegenover de GOM's bepaalt en de opdrachten omschrijft die in dit beleid moeten worden gesitueerd. (economie)

KAREL VERAGHTERT